

INDLEDNING TIL AKTERNE FRA ET MINISYMPOSIUM AFHOLDT I 150-ÅRET FOR SPROGMANDEN OTTO JESPERSENS FØDSEL

af
Hans Frede Nielsen

Igennem de senere år har *Sproghistoriekredsen* ved Institut for Sprog og Kommunikation afholdt en række foredragsarrangementer, der har haft til formål at fremme den videnskabshistoriske dimension i studiet af de sprog, der forskes og undervises i ved Det Humanistiske Fakultet på Syddansk Universitet (SDU). Der har været afholdt forelæsninger (i den anførte rækkefølge) om *Louis Hjelmslev* (1899-1965), *Kristoffer Nyrop* (1858-1931), *Jakob Jakobsen* (1864-1918) og *Viggo Brøndal* (1887-1942) samt om *Rasmus Rask* (1787-1832) og *P.K. Thorsen* (1851-1920). Minisymposiet om *Otto Jespersen* (1860-1943), der blev afholdt på SDU den 27. oktober 2010, skal ses som et led i denne serie af foredragsarrangementer, der forhåbentlig vil kunne fortsætte nogle år endnu med afholdelse af forelæsninger og træf af sprogvidenskabshistorisk karakter.

I slutningen af april 1993 arrangerede Engelsk Institut ved Københavns Universitet – i anledning af 100-året for Jespersens tiltrædelse som professor i engelsk sprog og litteratur – et symposium med foredrag af blandt andre *Randolph Quirk* (London) og *Arthur Sandved* (Oslo) samt endvidere *Paul Christophersen* (Cambridge), der personligt havde kendt og arbejdet sammen med Jespersen (se Nielsen & Zettersten 1994). 1993 var også 50-året for Jespersens død i 1943. Med afholdelsen af minisymposiet og med udgivelsen af akterne herfra i nærværende bind af *RASK* har Sproghistoriekredsen ved SDU – i venlig forståelse med tidsskriftets redaktion – ønsket at markere 150-året for Jespersens fødsel.

Minisymposiets fem forelæsninger er nedenfor anbragt i den rækkefølge, hvori de blev holdt på dagen med et indledende foredrag om Otto Jespersens sprogvidenskabelige og sprogpædagogiske stilling i forhold til modernismens gennembrud i det 19. århundrede (*Erik Hansen*). De fire efterfølgende indlæg berører andre vigtige sider af Jespersens omfattende faglige virksomhed, nemlig i henseende til ortografi og orddannelse (*Henrik Galberg Jacobsen*), fonetik (*Lars Brink*), grammatik (*Steen Schousboe*) og sprogudviklingsopfattelse (*Hans Frede Nielsen*).

Der er god grund til at bringe et par udgivelser på *Syddansk Universitetsforlag* med relevans for studiet af Otto Jespersen i erindring. Det drejer sig for det første om oversættelsen til engelsk af Jespersens selvbiografi fra 1938 *En sprogmands levned* med noter, fotos og en omfattende bibliografi. Den engelske oversættelse, der har titlen *A Linguist's Life*, udkom i 1995 med indledning af *Paul Christophersen*, noteapparat ved *Jørgen Erik Nielsen*, bibliografi ved *Gorm Schou-Rode* og oversættelse af *David Stoner*. Initiativtager til Jespersen-projektet var *Arne Juul*, der med sin faglige integritet og ildhu og personlige beskedenhed var et naturligt omdrejningspunkt for de øvrige medvirkende i projektet. Arne Juul er også forfatter til en bog om den store norske sprogmand *Johan Storm* (1836-1920). Storm var ved siden af englænderen *Henry Sweet* (1845-1912) dén udenlandske forsker, som betød allermost for Otto Jespersen og dennes klippefaste tro på fonetikens betydning for fremmedsprogsundervisningen. Arne Juuls bog om Storm udkom på *Syddansk Universitetsforlag* i 2002, tre år før Arnes død i 2005. Arne Juul kunne i 2010 være blevet 75 år.

Afslutningsvis skal der rettes en varm tak til *Institut for Sprog og Kommunikation*, hvis økonomiske støtte og opbakning muliggjorde afholdelsen af minisymposiet; til *Lars Brink* og *Steen Schousboe*, to københavnske 'jespersenianere', der ved at tage turen over Bæltet gav uvurderlig støtte til tre lokale kollegers bestræbelser på behørigt at fejre 150-året for den store sprogmands fødsel; til *Tom Lundskær-*

Nielsen (London), der som ordstyrer holdt god orden på den afsluttende diskussion; til de mange tilhørere fra nær og fjern, som med deres interesse og spørgelyst bidrog positivt til arrangementets vellykkede afvikling; og til *RASK*-redaktionen ved *Jacob Mey*, *Alexandra Holsting* og *Elsebeth Jensen* for deres utrættelige hjælp med udgivelsen af de fem Jespersen-bidrag til dette nummer af tidsskriftet.

Institut for Sprog og Kommunikation
Syddansk Universitet
Campusvej 55
DK-5230 Odense M

Bibliografi

- Jespersen, Otto. 1938. *En sprogmands levned*. København: Gyldendal.
- Jespersen, Otto. 1995. *A Linguist's Life. An English Translation of Otto Jespersen's Autobiography with Notes, Photos and a Bibliography*. Edited by Arne Juul, Hans Frede Nielsen & Jørgen Erik Nielsen. Odense: University Press.
- Juul, Arne & Hans Frede Nielsen (udg.). 1989. *Otto Jespersen (1860-1943)*. [Lyd- og videoprogram nr. 89 3948 (lyd) og 89 3930 (video).] København: Landscentralen for Undervisningsmidler.
- Juul, Arne. 2002. *Den levende fonograf: Nordmændenes Professor Higgins*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Nielsen, Jørgen Erik & Arne Zettersten (udg.). 1994. *A Linguistic Miscellany. Proceedings of the Otto Jespersen Symposium, April 29-30, 1993*. (POET – Publications on English Themes, vol. 20.) Copenhagen: Department of English, University of Copenhagen.

